

Zonder de VS gooit Europa zich voor de wolven

Posted on 16 april 2026 by Arnout Nuijt

Terwijl links Nederland zich verkneukelt om de in hun ogen verloren oorlog van Donald Trump tegen Iran, klinkt de roep om Europa los te maken van de VS en de NAVO dood te verklaren in dezelfde kringen steeds luider. Maar eerlijk is eerlijk: de incidenten en crises volgen elkaar nu wel erg snel op en de onnavolgbare acties van de Amerikaanse president (en met name zijn manier van communiceren) doen bij menigeen – ook bij rechts – de wenkbrauwen steeds vaker fronsen. Maar een breuk tussen de VS en Europa op veiligheidsgebied? Laten we hopen van niet. Want Europa is een continent omringd door brandhaarden, oorlog en instabiele, agressieve en autoritaire regimes.

Europese zinsverbijstering

Ja, wie had dat geacht: een links Europa dat zich verheugt op de successen van het afgrijselijke en moorddadige regime van Iran en de VS heeft laat vallen als een baksteen. In de woorden van de Belgische minister van Defensie Theo Francken zijn we terechtgekomen in een wereld waarbij de nieuwe collectieve Europese

zinsverbijstering luidt dat 'de regering-Trump erger is dan de ayatollahs van Teheran'.

Je ziet het ook bij de *usual suspects* onder de Nederlandse geopolitieke analisten en andere politieke activisten die dag in dag uit op televisie – met toenemend leedvermaak – mogen uitleggen dat 'we' nu toch echt de VS uit de NAVO 'moeten trappen' of dat [ons land iedereen uit de Situation Room moet berechten als oorlogsmisdadigers](#). En dat allemaal vanwege een onbeheersbare afkeer van de persoon van de Amerikaanse president.

Maar de twijfel omtrent het optreden van Trump groeit onweerlegbaar – ook bij zijn vermeende bondgenoten in Europa. Zo nam de Duitse AfD al eerder afstand van Trumps dreiging om Groenland in te pikken en moeten andere Europese partijen spitsroeden lopen tussen enerzijds sympathie voor de binnenlandse agenda van de MAGA-beweging en anderzijds terughoudendheid jegens een agressieve buitenlandse politiek. Vorig jaar al verloren conservatieve politici verkiezingen in Australië en Canada vanwege hun bewondering voor Trump. En met zijn recente aanval op de paus heeft de Amerikaanse president veel krediet verspeeld bij conservatief Italië, waar premier Meloni tot voor kort gold als één van zijn trouwste Europese bondgenoten.

Nog recenter kon openlijke steun van vicepresident Vance noch van Trump zelf de val van de Hongaarse premier Orbán tegen de verwachtingen in niet voorkomen. Maar schijn bedriegt. De Hongaren lijken eerder de corruptiepraktijken onder Orbán zat te zijn geweest dan gedreven te zijn door een afkeer van de Amerikaanse president. Bovendien heeft het land een parlement gekozen dat voor 100 procent uit rechtse partijen bestaat. Beoogd premier Magyar, een soort Orbán-light, zal de Fidesz-agenda dan ook grotendeels intact laten, maar wel slim mee gaan bewegen (of meestribbelen?) met de EU. Ook hier geldt – gelet op het gejubel onder links – dat door een blinde afkeer van een 'foute persoon' sommigen de realiteit volkomen uit het oog verliezen.

Desastreus wensdenken

Maar terug naar de dagdromerij die ons continent wil ontdoen van de VS. De logica en realiteitszin zijn ook hier zoek. Dat op dit moment een breuk binnen de NAVO funest, nee, suïcidaal zou zijn voor Europa, nu de dreigingen in de wereld richting ons continent nog nooit zo groot zijn geweest, wordt lacherig terzijde geschoven. En

dat terwijl diezelfde analisten ons jarenlang hebben gewaarschuwd voor dreigingen uit Rusland, China en andere autoritaire regimes en ons hebben aangespoord om ons snel en stevig te herbewapenen. Want we lopen grote kans op oorlog, roepen ze in koor. Dezelfde experts stellen nu het fanatiekst dat we dat allemaal beter zonder de VS aankunnen – iets wat niet anders dan een onverantwoord, populistisch en zwaar polariserend standpunt is.

Het is daarom goed dat het VVD-smaldeel in het kabinet-Jetten zich niet mee laat sleuren door de Europeanistische leer van D66. Uitlatingen in talkshows de afgelopen dagen door onder anderen de bewindslieden Heinen en Karremans waren glashelder: er kan geen sprake van zijn dat we de VS loslaten, noch dat we als Europa onze eigen boontjes zouden kunnen doppen. Dat laatste is immers desastreus wensdenken.

Geen land is de baas in Europa

Daarom is het ook prima dat onze Koning een nachtje bleef slapen in het Witte Huis. Dat is in het belang van ons land. Gelukkig zijn er in Den Haag nog mensen die het hoofd koel houden. Laten we intussen hopen dat de 'open' discussie van onze *jeune premier* met Trump geen schade aan een 250 jaar oude relatie met de VS heeft gebracht.

Ja, Europa wordt – sinds 1945 – gedomineerd door de VS en misschien wel klein gehouden. Maar dat is niet omdat we eigenlijk groot zijn. Dat is omdat we verdeeld, tegenstrijdig, politiek heterogeen, pluralistisch, democratisch en institutioneel inclusief zijn. Met dat laatste bedoel ik dat de EU nog altijd – en gelukkig maar – een consensuspolitiek nastreeft en er niets met een eenvoudige meerderheid van lidstaten doorgedrukt kan worden. Geen land is de baas in Europa en dat moeten we zo houden. Bovendien, een aantal lidstaten heeft juist baat bij een matigende invloed van de VS en Nederland hoort daar eigenlijk ook bij.

Terug naar de dreigingen, waar we al jaren in geuren en kleuren voor gewaarschuwd worden. Laten we even de niet-geografische *chokepoints* van Europa (de afhankelijkheid van de VS voor wat betreft energievoorziening, wapensystemen, satellieten, IT-applicaties en wat dies meer zij) laten voor wat ze zijn en ons focussen op de concrete geopolitieke bedreigingen die Europa op dit moment moet ondergaan.

In de eerste plaats is dat de Russische dreiging, een fenomeen dat we door de

eeuwen heen zien oplaaien, afzwakken, maar altijd weer zien terugkeren. De vervaarlijke Russische beer is een permanent gegeven in de Europese veiligheidsproblematiek. Die dreiging is de afgelopen jaren niet verminderd, integendeel: de openlijke en omvangrijke (overigens grotendeels terechte) Europese steun aan Oekraïne in zijn oorlog tegen Rusland heeft die bedreiging niet alleen bestendig, maar zelfs meer dan ooit geïnternaliseerd. Echter iedereen weet, zonder de VS kunnen we de Russen nog lang niet de baas.

Dan is alles voor niets geweest

Want als het, wat God verhoede, tot een *shooting war* tussen Europa en Rusland komt (en de Amerikanen hebben dan hun handen van ons continent afgetrokken), dan zijn we in het gevecht niets zonder optimaal werkende F35s, voldoende Patriot-raketten en input van Amerikaanse satellieten en inlichtingen. Als we in plaats van die dreiging vrede en de-escalatie willen met Rusland, zullen we met Moskou moeten onderhandelen, daar een hoge prijs voor betalen of tegen elkaar uitgespeeld worden.

Europese landen zullen dan weer Russisch gas importeren, steun aan Oekraïne inslikken en de Russische bezetting van de Krim en Zuidoost-Oekraïne moeten accepteren. En dan is alles voor niets geweest. Het alternatief is immers een lucht-, raketten-, cyber-, drone- en zeeoorlog met de Russen, die – zonder Amerikaanse ruggensteun – enorme economische schade op ons continent zal aanrichten, naast een verregaande militarisering van de samenleving en een groeiende mate van vrijheidsbeknotting. Is dat wat links wil? Nee? Dan moeten we koste wat kost de VS te vriend houden.

De kans op een breuk met de VS wordt echter wel groter en ook het geduld van Europa kent grenzen. Maar zelfs na een scheuring in de NAVO zullen we de VS nog steeds nodig hebben en betalen we Washington minstens zo'n hoge prijs. In plaats van de NAVO moet er dan een nieuw trans-Atlantisch veiligheidspact worden gesloten, maar dan wel op Trumps voorwaarden. Dat kost ons geld: aan wapens, energie en grondstoffen, maar daarnaast zal het vrijwel zeker ook leiden tot het verlies van Groenland of zelfs Canada aan de VS.

Ons verzetten tegen de VS is waanzin en daar gaat geen Europees land aan beginnen. En, zoals gezegd, er zijn landen die de VS harder nodig zullen hebben voor hun eigen veiligheid dan de EU – denk aan Griekenland ten opzichte van

Turkije, of Polen en de Baltische Staten. Trump zal ons, op een verloren achternamiddag en met veel gemak, uit elkaar spelen. Die Europese eenheid is een illusie, die grootmacht komt er nooit.

Noch de luxe noch de tijd voor een vrije keuze

Denk echter niet alleen aan de Russische dreiging, maar ook eens aan veiligheid in zuidelijke en zuidoostelijke richting, onze *near abroad* oftewel het Europese nabije buitenland: Marokko, Algerije, Egypte, het Midden-Oosten, Turkije, allemaal landen en gebieden die we te vriend zullen moeten houden en die op hun beurt Europa zullen moeten respecteren. Als we geen eenheid en geen sterke militaire macht kunnen projecteren en ook niet aarzelen om die in te zetten, heeft niemand respect voor Europa. Deze landen mogen nooit in de verleiding komen om hun *assets* (energie, minderheden in Europa, religie, zeestraten) in te zetten als wapens ter ondermijning van Europa.

De Europese veiligheidssituatie vraagt zoveel aandacht en kent zoveel uitdagingen, dat we noch de luxe noch de tijd voor een vrije keuze hebben. Het is simpel, blijf zo dicht mogelijk bij de VS. Maar maak uw riemen vast, nu er een steeds grotere kans op een breuk met Washington ontstaat. Want ons continent wordt niet als bij toverslag die gedroomde wereldmacht waar iedereen respect voor heeft.

Los van de VS gooit Europa zich voor de wolven.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [**Doet u \(weer\) mee?**](#) Hartelijk dank!